

FAGAMOS NOSA A ENERXÍA

COMUNIDADES DE MONTES
COMUNIDADES ENERXÉTICAS

XORNADA FORMATIVA
28 DE XANEIRO
CSC As Pedriñas
MOS

PROGRAMA

10:30 Benvinda e presentación
Raquel Fernandez, Amigos da Terra

Fagamos Nosa a Enerxia
Presentación do proxecto de Amigos da Terra e da mesa de experiencias

11:00 Mesa redonda de iniciativas de comunidades enerxéticas
Iniciativas convidadas: Comandado do monte e enerxético de Torneiro, Cooperativa Agraria de Buxalade, Comandado enerxético de Lirio, Comandado enerxético de Foz de Foz.

12:00 Faladoiro e resolución de dúbidas

12:30 Pausa/ descanso

12:50 Presentación das relatorias da mesa técnica

12:50 Informe OEGA: Comunidades de montes, posibles comunidades enerxéticas?
Presentación do informe do OEGA e presentación do OAE sobre a identidade das comunidades rurais de montes para ser consideradas como enerxéticas comunidades enerxéticas - Xavier Simón, OEGA

13:15 Posibilidade de realizar investimentos das comunidades de montes nas comunidades enerxéticas.
Peña por confirmar

13:30 Cooperativas enerxéticas, como montañas, vantaxes desta figura
Teresa Bolado, Espazo Coop

13:45 Financiación que potencia a economía social e solidaria
Andrés Insa, Coop57

14:00 Faladoiro e resolución de dúbidas

14:30 Xantar no CSC As Pedriñas

TARDE

Reflexión e mesas de traballo
Detección de obstáculos á participación das colectivas vulnerabilizadas dentro das comunidades enerxéticas impulsadas desde o rural e desde as comunidades de montes.
A participación neste espazo estará limitada a 30 participantes.
Traballo en grupos facilitado e dinamizado por Sonia Román, GSEIR

Máis información e inscricións:
cambioclimatico@amigosdatterra.net
656 55 25 13
<https://forms.gle/hyA4UqDwLm6o0FX0>

Co apoio de:

Amigos da Terra

Proxecto LIFE ambiental (LIFE) para a transición cara a enerxía renovable e a economía social e solidaria. O proxecto LIFE ambiental (LIFE) para a transición cara a enerxía renovable e a economía social e solidaria. O proxecto LIFE ambiental (LIFE) para a transición cara a enerxía renovable e a economía social e solidaria.

Comunidades de Montes, posíbeis comunidades enerxéticas?

Dr. Xavier Simón

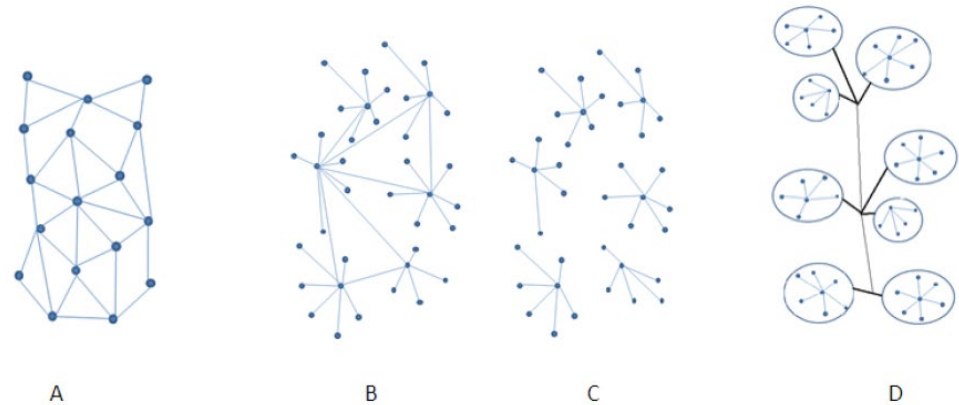
Departamento de Economía Aplicada

Universidade de Vigo

Consumidores e Produtores....

Figure 1: Structural Attributes of Three Prosumer Markets

A: Peer-to-peer model, in which prosumers interconnect directly with each other, buying and selling energy services.

B: Prosumer-to-interconnected microgrids, in which prosumers provide services to a microgrid that is connected to a larger grid.

C: Prosumers-to-'islanded' microgrids, in which prosumers provide services to an independent, standalone microgrid.

D: Organized prosumer group model, in which a group of prosumers pool resources or form a virtual power plant.

Note: A dot represents a prosuming agent; An interconnection represents transaction of prosuming service;

A circle represents an organised group of prosumers.

A Galiza chea...de eólicos

Tramos de poboación	Número de concellos	Número de aeroxeradores	Poboación total	Aeroxeradores por cada 100 habitantes
Entre 1 e 1000 habitantes	8	527	5.718	9,22
Entre 1001 e 2000 habitantes	25	784	38.052	2,06
Entre 2001 e 4000 habitantes	27	1075,5	78.256	1,37
Entre 4001 e 6000 habitantes	17	652	84.204	0,77
Entre 6001 e 9000 habitantes	11	360,5	82.260	0,44
Entre 9001 e 20000 habitantes	13	501	152.760	0,33
Entre 20001 e 30000 habitantes	2	82	40.775	0,20
Máis de 30.000 habitantes	3	10	108.293	0,01
Totais	106	3992	590.318	0,68

A Galiza chea...de encoros

3.759.000,00	kW instaladaos	1,39
2.701.743,00	Número de habitantes	kW instalados por persoa

greenalia[®]
The Green Company

 acciona

IBERDROLA

endesa

norvento
energía

adelanta

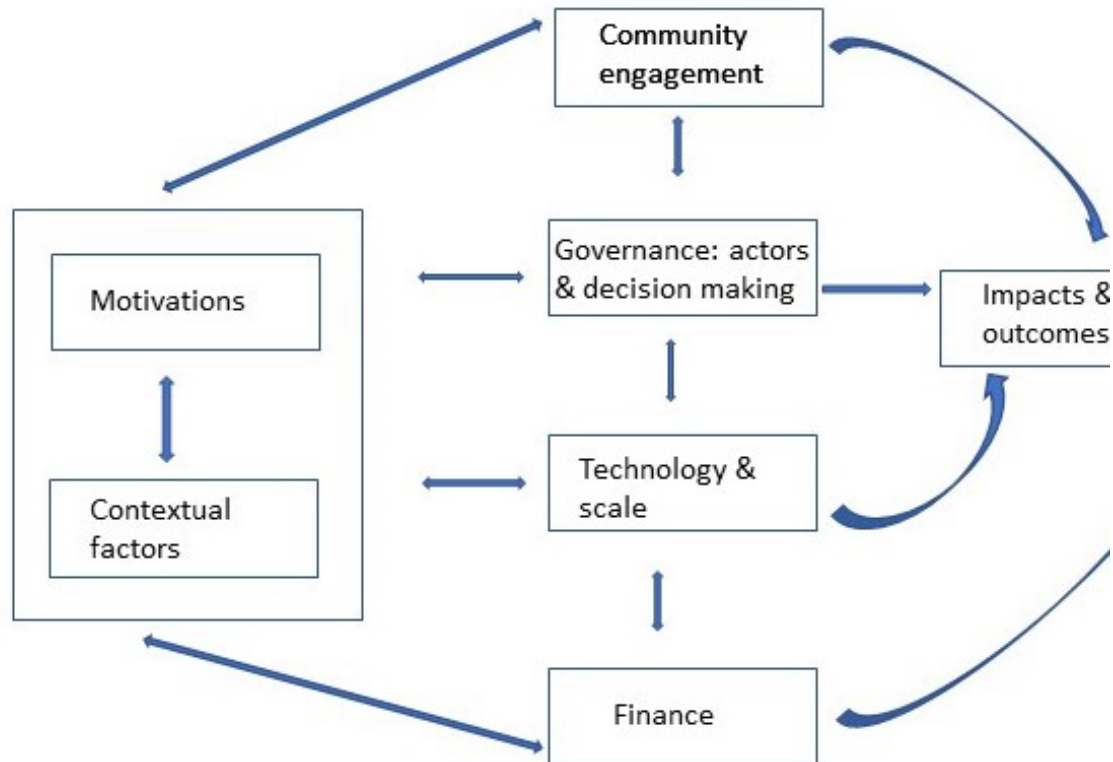

gasNatural
fenosa

enel
Green Power

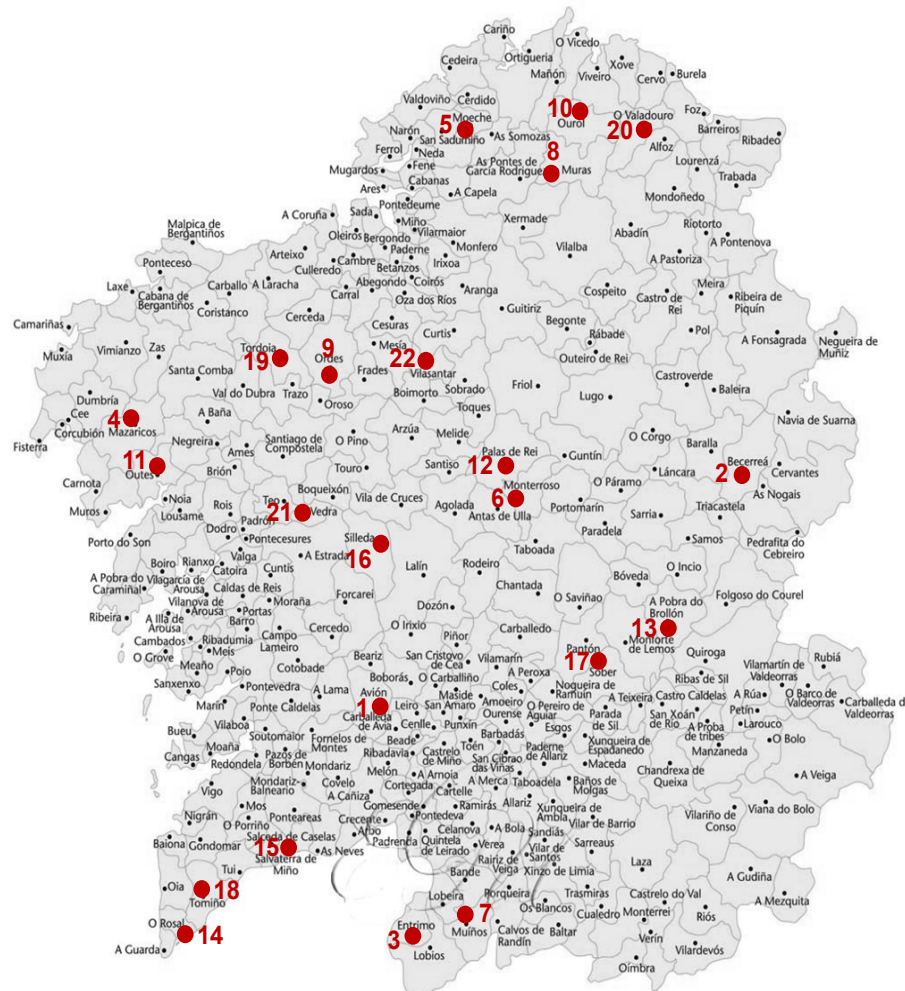
**capital
energy**

REC development framework

Creation and development of (rural) energy communities.

Concellos incluídos no EC4RURAL

#	LAU NAME NATIONAL	POPULATION
1	Avión	1,738
2	Becerreá	2,826
3	Entrimo	1,128
4	Mazaricos	3,806
5	Moeche	1,200
6	Monterroso	3,562
7	Muíños	1,447
8	Muras	611
9	Ordes	12,605
10	Oulol	984
11	Outes	6,150
12	Palas de Rei	3,316
13	Pobra do Brollón, A	1,615
14	Rosal, O	6,376
15	Salvaterra de Miño	10,048
16	Silleda	8,845
17	Sober	2,243
18	Tomiño	13,730
19	Tordoia	3,228
20	Valadouro, O	1,960
21	Vedra	5,032
22	Vilasantar	1,219
TOTAL		93,669

Nos concellos de EC4RURAL:

- **Current situation in terms of CET and REC:**

Only the Council of Muiños have a legally established CE, but it have not yet operated.

In terms of clean energy transition, several case study municipalities have dozens of wind farms. For example, **Muras**, with 264 MW installed (90% of the total existing in Estonia), or **Ourol, Mazaricos, O Valadouro...** None of these wind farms are municipal property or community property. In other municipalities of EC4RURAL (Becerreá, Ordes, Moeche...) new wind farms are planned, all of them business without local or community participation, that is to say without local shareholders. **This has generated social opposition.**

There are other municipalities (Entrimo, Muiños...) that have historically had significant installed hydroelectric power. Local or community ownership is also non-existent

Beneficios da CET mediante CER

Population engaged

Population being part of EPC

People included in Core group

Annual Shareholders

Accumulated Shareholders of REC

Annual kW installed

Accumulated Total kW installed

Annual Investment (€)

Accumulated Investment (€)

Annual Production (kwh)

Annual Production (GWh)

Annual Employment from installation

Annual Employment from generation

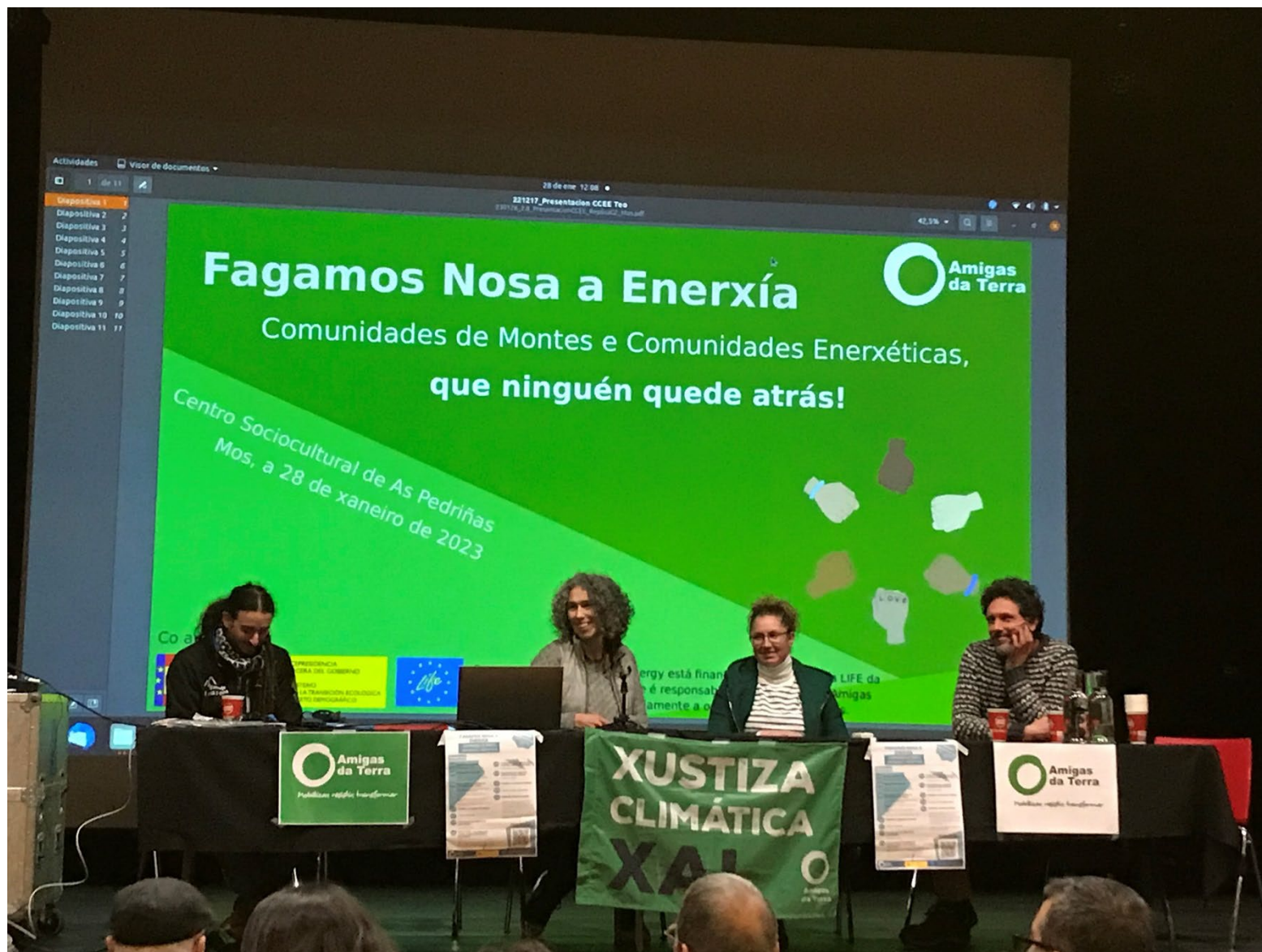
EC4RURAL emissions avoided each year (Tn CO2 eq)

savings that keeps in "local pockets", in rural councils

Annual turnover

Enerxía comunitaria en Galicia

- **Energy communities in the following territories:** Illa de Arousa, Buchabade (*and the rich neighbors*), Tameiga, Camposancos (?), Muiños, A Peroxa, Parda do Sil, Carballeda de Avia and Coles.
- **Energy communities in the process of constitution:** Valadouro, Dodro, A Gudiña, A Merca, Larouco San Xoan de Rio, Maceda, Os Blancos, Montederramo, Begonte, **Moaña, Rianxo, Liñares.....**
- There is a **Citizen Energy Cooperative in Arteixo** (1.7 MW of photovoltaic power).

Autoconsumo colectivo en Nigrán

Datos xerais				Estado do procedemento: <i>En curso</i>	
Concello de Nigrán				Contacto Ligazón RSS	
Obxecto Concesión administrativa da cuberta do pavillón municipal "Xurxo Otero" de Panxón npara a instalación de planta solar fotovoltaica destinada a autoconsumo colectivo					
Tipo de tramitación Ordinaria		Tipo de procedemento Abertos		Tipo de contrato Concesión de servizos	
Orzamento base de licitación 27.210,00 con IVE		Nº lotes —		Contrato SARA Non	
Contratación centralizada Non		Compra pública estratéxica Non aplica		Valor estimado 27.210,00 sen IVE	
Sistema de contratación Non aplica					

CE Implementa e Galicia

segunda convocatoria de ayudas del programa de incentivos a proyectos piloto singulares de comunidades energéticas (Programa CE IMPLEMENTA)

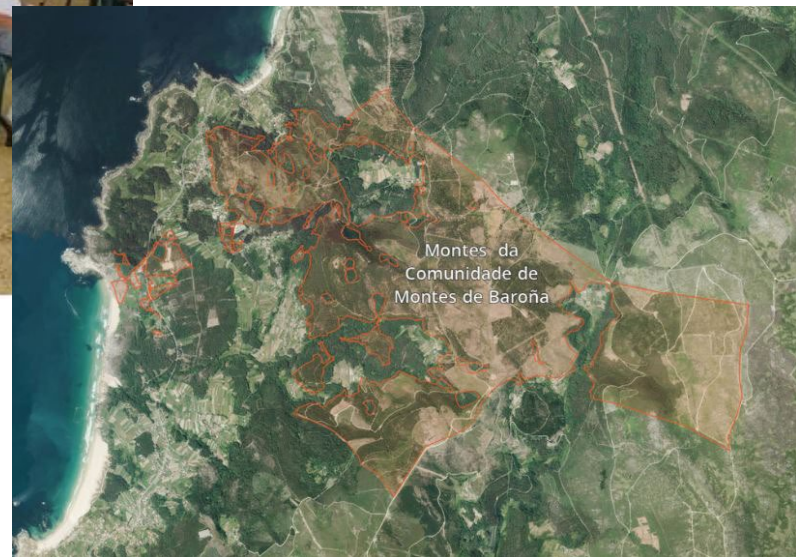
ANEXO II

TABLA A: Relación de solicitudes admitidas PARA LAS QUE SE PROPONE la concesión de la ayuda:

ELE – Energías renovables eléctricas TER – Energías renovables térmicas EE – Eficiencia energética MOV–Movilidad sostenible GD – Gestión de la demanda

Código de expediente	NIF beneficiario	Localización beneficiario	Número de actuaciones					Ayuda solicitada (€)	Coste subvencionable (€)	Puntuación total
			ELE	TER	EE	MOV	GD			
PR-PILOTO-02-2022-000034	F67655522	CANARIAS	9	0	0	1	1	509.362,36	1.135.000,00	65,000
PR-PILOTO-02-2022-000146	G09854266	GALICIA	4	1	0	1	1	2.443.214,00	5.284.700,00	64,713

CE Implementa e CMVMC

A definición, os requisitos

- A Directiva Europea 2018/2001 definía as comunidades de enerxía renovable como unha **entidade xurídica**: que, de conformidade coa lexislación nacional aplicable,
- A) se basee na participación aberta e voluntaria, sexa autónoma e
- B) estea efectivamente controlada por accionistas ou socios situados nas proximidades do proxectos de enerxías renovables que sexan propiedade e desenvolvidos por esa persoa xurídica;
- b) cuxos accionistas ou socios sexan persoas físicas, pemes ou entidades locais, incluídos os concellos;
- (c) cuxa finalidade principal sexa proporcionar beneficios ambientais, económicos ou sociais á comunidade para os seus accionistas ou socios ou para as áreas locais onde opera, en lugar de beneficios financeiros.

Personalidade xurídica e capacidade de obrar

- No ordenamento xurídico español, a CMVMC, como Comunidade de Bens que é, concíbese como unha entidade carente de personalidade xurídica propia en sentido estrito.
- As CMVMC teñen plena capacidade xurídica para actuar por si mesmas no tráfico xurídico e económico. E isto resulta incompatible con negarlles a capacidade de actuar en nome propio.
- Se a normativa europea empregou en concreto a expresión de ‘entidades xurídicas’ no canto da máis convencional de ‘persoas xurídicas’ probablemente foi coa intención de evitar as diverxencias entre países na definición do concepto da personalidade xurídica.

Participación aberta na comunidade de enerxía renovable

- Que significa “asberto”? No considerando 44 da Directiva 2019/944 o que se entende con esta expresión é que “a pertenza ás comunidades enerxéticas cidadás debe estar aberta a todas as categorías de entidades”. Esta mesma acepción tamén aparece no considerando 71 da Directiva 2018/2001: “Os Estados membros deben ter a posibilidade de elixir calquera forma de entidade para as comunidades de enerxías renovables, sempre que dita entidade poida exercer dereitos e estar suxeita a obrigas actuando por conta propia”.
- É evidente que, se lle damos este significado ao termo "aberto", hai que admitir que o MVMC cumpre o requisito, na medida en que se trata de "calquera forma de entidade".

Participación aberta na comunidade de enerxía renovable

- Ademais, o artigo 22.1 da Directiva 2018/2001 establece que os consumidores finais que participan en comunidades de enerxías renovables o fagan "sen estar suxeitos a condicións inxustificadas ou discriminatorias". E o considerando 71 desa mesma Directiva aclara que a participación en proxectos de enerxías renovables "debe estar aberta a todos os posibles socios locais, baseándose en criterios obxectivos, transparentes e non discriminatorios".
-
- Segundo o artigo 1 da Lei de Montes Veciñais e segundo os artigos 56 e ss. Da Lei do Dereito Civil de Galicia, a cotitularidade dos potenciais membros dun MVMC depende da súa condición de veciños residentes habituais no ámbito xeográfico no que se asenta o grupo social ao que pertencen. En principio, non parece dubidar de que se trata *dun criterio legal, obxectivo, transparente e non discriminatorio*.

Participación voluntaria na comunidade de enerxía renovable

- A Directiva europea sinala a **voluntariedade na participación** nas CER como un requisito fundamental.
- Como se realiza o ingreso e máis a saída dunha CMVMC? Son procesos voluntarios?
- O feito de que haxa que solicitar a entrada e saída da comunidade non impide falar de voluntariedade, xa que será un mero requisito formal.

Gozan de autonomía as CMVMC?

- A Directiva 2018/2001 sinala que “ as CE deben estar controladas polos seus membros” . "Para evitar abusos e garantir unha ampla participación, as CER deben poder conservar a súa autonomía respecto dos membros individuais e doutros axentes habituais no mercado que participan na comunidade como membros ou socios, ou que cooperan de outras formas, como a través do investimento.”
- En consecuencia, a esixencia de autonomía implica que os membros da CE exerzan un control e dirección estratéxicas da CE, que non poden quedar en mans exclusivas de ningún deles nin de terceiros.

Gozan de autonomía as CMVMC?

- A autonomía das CMVMC para a ordenación, administración e disposición do monte e dos seus aproveitamentos é obvia. O preámbulo da LMVMC refírese expresamente á devandita autonomía cando recoñece que “Esta Lei outorga á Comunidade de veciños plena autonomía para a xestión e disfrute do monte”.
- O funcionamento das CMVMC reproduce de forma íntegra a capacidade que teñen os seus órganos (assemblea e xunta reitora) para tomar decisións autónomas sobre o que mellor consideren para os recursos que xestionan.

Ten fins financeiros unha CMVMC?

- O artigo 12 do Regulamento de 1989 que desenvolve a LMVMC sinala que “o importe das cantidades satisfeitas polos negocios xurídicos a que se refire este título (refírese aos contratos de aproveitamento do monte) deberá imputarse á mellora do monte, ou establecemento de obras ou servizos de interese xeral para a comunidade propietaria do monte”, destino que claramente “bloquea” a finalidade comercial das Comunidades de Montes.
- Ademais, o artigo 125 da LMG establece a obriga das comunidades de montes veciñais en man común de destinar unha porcentaxe mínima do 40% dos ingresos, con carácter xeral, a reinvestimento en melloras e protección forestal do monte.
- En ningún caso, a configuración das CMVMC como CE permite considerar ao monte comunal nunha entidade de carácter comercial destinada a enriquecer os seus membros mediante o uso da enerxía. Máis ben o resultado é ofrecer beneficios medioambientais, sociais e económicos para os veciños/as que compoñen a comunidade.

Un marco facilitador para as CER

- De acordo coas dúas Directivas 2018/2001 e 2019/944, os Estados da UE deben proporcionar un marco legal facilitador ou favorable ásCE (artigo 16.2 Directiva 2019/944). Este marco debe permitir o fomento e facilitación do desenvolvemento das comunidades enerxéticas, para o que, entre outros, o art. 22.4 a) indica «Eliminaranse os obstáculos normativos e administrativos inxustificados ás comunidades de enerxías renovables» ou, segundo a letra h) do mesmo precepto, «proporcionarase apoio normativo e capacitación aos poderes públicos para fomentar e crear comunidades enerxéticas renovables...».
- Por todo o anterior, desde o OEGA non entendemos que a nova convocatoria CE IMPLEMENTA do IDAE non considera a posibilidade de que as CMVMC sexan beneficiarias das axudas para a descarbonización da economía en xeral e do medio rural en particular.

Grazas pola vosa atención

xsimon@uvigo.gal

<http://observatorio.eolicogalicia.es>

Observatorio Eólico de Galicia

